

לא עוד "כיסוח הדשא": למוטט את החמאס, ליזום מול חיזבאללה

12.10.2023 | ד"ר רפאל בן לוי | written by

בכל סבבי הלחימה הקודמים מול חמאס, המטרה של ישראל הייתה לשוב לרמת הרתעה סבירה נגד ירי רקטות על ידי גביית מחיר סביר מחמאס. לכן היא פעלה לפגוע פגיעה מידתית בתשתיות ייצור הרקטות ובמבני הממסד המדיני והצבאי של חמאס. קונספציה זו כונתה בשם "כיסוח הדשא", והצלחתה נמדדה על ידי משך הזמן שהושג בו שקט יחסי ללא ירי רקטי ממושך. לפי הקונספציה זו, חמאס הוא ארגון עוין לישראל, אך ניתן בכל זאת להכיל אותו ואף עדיף שהוא ימשיך לשלוט ברצועה בהשוואה לחלופות דוגמת הג'יהאד האסלאמי או דאע"ש. חשבנו שעדיף להמשיך להכיל את האיום הטקטי של חמאס כדי להתמקד באיומים הגדולים יותר ☒ חיזבאללה ומניעת התבססות איראן בסוריה.

לקונספציה זו היה היגיון רב, אבל המתקפה האחרונה ניפצה אותה אחת ולתמיד, וכעת דרושה אסטרטגיה חלופית. אירועי השבת הוכיחו כי למען האמת אין הבדל משמעותי בין חמאס לדאע"ש, ושישראל אינה יכולה לאפשר למדינת טרור אכזרית להמשיך להתקיים לצדה. לכן, המטרה האסטרטגית היחידה שיכולה להיות למלחמה הנוכחית היא הפלת משטר חמאס. אם ישראל תאמץ מטרה זו מייד ומבלי להתנצל על כך, היא אף תזכה להמשך הגיבוי מארה"ב ומכל המדינות החשובות בעולם. השעה גורלית, ועלינו לקבל החלטות אמיצות. אם מלחמה זו תסתיים כאשר חמאס עדיין קיים ומשמש כריבון בעזה, קרוב לוודאי שתתפרץ מלחמה רחבה יותר בעתיד הקרוב. חיזבאללה ואיראן בוחנים אותנו מקרוב. אם התוצאות יהיו פחות מניצחון מוחץ, יהיה להם ברור שעכשיו זה הזמן לתקוף את ישראל.

על ישראל לעבור מכיסוח הדשא לשירוש מהיסוד. עליה לחתור מיד להשמדת חמאס כארגון, ואם תעשה זאת, יהיו לכך השלכות חיוביות משמעותיות על האזור כולו. הראשונה מביניהן תהיה עידוד המשא ומתן עם סעודיה והקמת ברית בין ישראל למדינות המפרץ נגד איראן בגיבוי אמריקני. סעודיה מעוניינת לחזק את היחסים עם ישראל, כיוון שישראל הוכיחה את עצמה כמדינה חזקה שמוכנה לפעול בהחלטיות נגד אויביה, ואויביה של ישראל הם כעת גם אויביה של סעודיה. סביר מאוד שאחת הסיבות שחמאס קיבל אישור מאיראן למתקפת הפתע היא עצם ההתקדמות במשא ומתן בין ישראל לסעודיה. איראן וחמאס מקווים שישראל תצא חלשה, וכך יימנע ההסכם המתגבש, שעשוי להיות מכה אסטרטגית לאיראן ולמחנה האסלאמיסטי-סוני. במבט רחב יותר, ניצחון מכריע של ישראל ייתפס בעיני רוסיה וסין כסימן שהמערב בכללותו נשאר חזק ואין להתגרות בו, בעוד כישלון יוליד תובנה הפוכה.

קונספציית "שירוש מהיסוד" תחייב יחס שונה מבעבר למשא ומתן עם חמאס על בני הערובה. ב-2011 ישראל נכנסה למשא ומתן עם חמאס ושחררה 1,027 אסירי עולם תמורת שחרור של

גלעד שליט. כיום מוחזקים כ-150 ישראלים בעזה, אך אסור לישראל להתפתות לנהל משא ומתן לשחרורם בשום אופן. יש לקוות שישראל תצליח לחלץ את בני הערובה בחיים, אבל אם היא תקריב את המטרה של מיטוט המשטר תמורת שחרורם, זו תהיה שגיאה אסטרטגית ומוסרית חמורה שתעלה לנו בדם בעתיד הקרוב.

במקביל, עומדת מוכנה הזירה הצפונית. פתיחת החזית מול חיזבאללה אינה שאלה של אם אלא מתי. במצב שנוצר, תגובה ישראלית חלשה עלולה לעודד גם את חיזבאללה לצאת למתקפה על ישראל. לכן, לא רק שישראל צריכה להשמיד את חמאס על אף הסיכון של פתיחת חזית נוספת, אלא ראוי שתיזום בעצמה את המלחמה הבלתי נמנעת מול חיזבאללה מיד אחרי מיטוט חמאס, על פי לוח זמנים שיתאים לישראל ולא יבוא כתגובה מאוחרת בלבד.

מהלכים כאלה נתפסו עד לפני שבוע כטירוף הדעת, אך המציאות השתנתה, וכעת אנו מצויים בשעה גורלית להיפוך המאזן האסטרטגי של ישראל לעשורים הקרובים. המחיר של מדיניות "שירוש מהיסוד" עלול להיות גבוה, אך במצב שנוצר המחיר של אי-אימוץ של אסטרטגיה יוזמת והתקפית יהיה גבוה עוד יותר. אם נשכיל להבין זאת, האסון שפקד אותנו עלול להוביל לשעתנו היפה ביותר.

פורסם במקור ראשון בתאריך 121.10.2023